

Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi tizimida korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilinishini monitoring va nazorat qilish

QOIDALARI

I. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Qoidalar mehnat organlari va muassasalari tizimida korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilinishini monitoring va nazorat qilish tartibini belgilaydi.

2. Mazkur qoidalarda monitoring deganda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining amal qilinishi samaradorligini baholash hamda mehnat organlari va muassasalarining faoliyatida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni kamaytirish maqsadida tekshirish, nazorat yoki tanqidiy o'rganish ko'rinishida amalga oshirilishi mumkin bo'lgan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi holatining tahlili tushuniladi.

3. Quyidagilar Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi (keyingi o'rinlarda Bosh boshqarma deb yuritiladi) tizimida korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilinishini monitoring va nazorat qilishning asosiy maqsadi bo'lib hisoblanadi:

- a) mehnat organlari va muassasalari faoliyatining korrupsiyaga qarshi qabul qilingan talablarga muvofiqligini tekshirish;
- b) mehnat organlari va muassasalarida korrupsiyaga qarshi amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning yetarliligi va korrupsiyaga qarshi tadbir etilgan tartib-taomillarning samaradorligini baholash;
- v) korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarga yo'l qo'ymaslik maqsadida Bosh boshqarmaning korrupsiyaga qarshi tizimini takomillashtirish.

4. Mehnat organlari va muassasalarida korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilinishini monitoring va nazorat qilish bo'yicha javobgar bo'lib Bosh boshqarma tizimida komplaens nazorat bosh mutaxassisi hisoblanadi.

II. Monitoring va nazorat qilish yo'nalishlari va ularni amalga oshirish bo'yicha chora-tadbirlar

5. Monitoring va nazorat mehnat organlari va muassasalarida qabul qilingan korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha ichki hujjatlar, yaxlit holda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini tashkil qiladigan (keyingi o'rinlarda - korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi) funktsiya, tartib-taomillar, korrupsiyaga qarshi kurashish maqsadida mehnat organlari va muassasalarida joriy etilgan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarga nisbatan amalga oshiriladi.

6. Mehnat organlari va muassasalarining korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi quyidagi asosiy yoʻnalishlar boʻyicha monitoring va nazorat qilinadi:

a) korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining dolzarbligi va uning qonunchilik, shu bilan birga, xalqaro qonunchilik va standartlar talablariga muvofiqligini nazorat qilish, jumladan:

mehnat organlari va muassasalari faoliyatida qoʻllanilishi mumkin boʻlgan qonun hujjatlari va yuqori turuvchi organlarning tavsiyalarini monitoring qilish;

korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha samarali tizimni yaratish va qoʻllab-quvvatlash masalalari yuzasidan xalqaro va xorijiy tashkilotlarning tavsiyalarini monitoring qilish;

b) mehnat organlari va muassasalarining korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha amaldagi tizimining samaradorligini monitoring qilish, jumladan:

mehnat organlari va muassasalarining, jumladan, ular xodimlarining korrupsiyaviy harakatlarga aralashganligi haqidagi maʼlumotlar hamda kontragentlarida shunga oʻxshash maʼlumotlar mavjudligi yuzasidan ommaviy axborot vositalarini monitoring qilish;

mehnat organlari va muassasalari xodimlarining korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha asosiy tamoyillar va talablardan xabardorligini tekshirish;

mehnat organlari va muassasalari xodimlari tomonidan Bosh boshqarma tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati va tartib-taomillarga rioya qilinishini tanlov asosida monitoring qilish.

III. Korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilinishini monitoring va nazorat qilish tartibi

7. Oʻzbekiston Respublikasi vakolatli organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari boʻyicha qonunchilik va tavsiyalariga rioya qilinishini monitoring qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

a) Komplaens nazorat bosh mutaxassisi har yili Oʻzbekiston Respublikasining korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida qonunchiligiga, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining qarorlariga hamda Korrupsiyaga qarshi kurashish Milliy Kengash Ishchi organi tomonidan kiritilgan koʻrsatmalarni oʻzgartirish va

qoʻshimchalarning monitoringini amalga oshiradi. Monitoring natijalariga koʻra, Bosh boshqarmaning ichki hujjatlariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritilishi zarurligi haqida qaror qabul qilinadi;

8. Xalqaro va xorijiy tashkilotlarning korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari boʻyicha tavsiyalarini monitoring qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

a) Komplaens nazorat bosh mutaxassisi har yarim yilda kamida bir marta korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha samarali tizimni yaratish va qoʻllab-quvvatlash masalalari yuzasidan xorijiy tashkilotlarning (BMT, ShHT, YeHHT va boshqalar) tavsiyalarini monitoring qiladi. Qoʻshimcha tarzda boshqa xalqaro standartlar va tavsiyalarini monitoring qiladi.

b) monitoring natijalaridan kelib chiqib va zarurat bo'lganda Komplaens nazorat bosh mutaxassisi Bosh boshqarmaning ichki hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida tegishli takliflarni tayyorlaydi.

9. Ommaviy axborot vositalarini monitoring qilish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

a) Komplaens nazorat bosh mutaxassisi mehnat organlari va muassasalarining Komplaens nazorat tizimi xodimlari hamda Bosh boshqarma matbuot xizmati faol ko'magida mehnat organlari va muassasalari, ularning bo'linmalari va (yoki) ularning xodimlarining biron-bir g'ayrihuquqiy, jumladan, korrupsiyaviy harakatlarga (keyingi o'rinlarda - relevant ma'lumot) jalb qilinganligi haqidagi ma'lumotlar mavjudligini aniqlash uchun ommaviy axborot vositalarini (milliy va xorijiy), shu jumladan, jurnallar, ro'znomalar, Internet tarmog'i va boshqa ommaviy axborot vositalarini doimiy asosda monitoring qiladi.

b) mehnat organlari va muassasalarining komplaens nazorat bosh mutaxassisi tizim xodimlari hamda matbuot xizmati tomonidan aniqlangan relevant ma'lumot zudlik bilan Komplaens nazorat bosh mutaxassisiga yetkaziladi;

v) ommaviy axborot vositalarida mehnat organlari va muassasalari, ularning bo'linmalari va (yoki) ularning xodimlarining biron-bir g'ayrihuquqiy, jumladan, korrupsiyaviy harakatlarga jalb qilinganligi haqidagi ma'lumotlar aniqlanganda Komplaens nazorat bosh mutaxassisi boshlig'i ushbu fakt haqida zudlik bilan Kambaga'allikni qisqartirish va bandlik vaziriga xabar beradi va xizmat tekshiruvini tayinlaydi va (yoki) aniqlangan ma'lumotlarni mehnat organlarining faoliyatiga salbiy ta'sirini minimallashtirish, jumladan, Bosh boshqarma tizimining nufuzini himoya qilish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqadi;

l) Mehnat organlari va muassasalari xodimlarining korrupsiyaga qarshi asosiy tamoyillar va talablardan xabardorligini tekshirish Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi xodimlari tomonidan har yarim yilda bir marta mehnat organlari xodimlarining korrupsiyaga qarshi asosiy tamoyillar va talablardan xabardorligini tekshirish tizimi bo'yicha mazkur Qoidaning ilovasiga muvofiq birlamchi tadbirlarni tashkil etish yo'li bilan amalga oshiriladi. Mehnat organlari va muassasalari xodimlari tomonidan korrupsiyaga qarshi siyosat va tartib-taomillarga rioya qilinishini monitoring qilish belgilangan rejaga muvofiq tekshiruv shaklida Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi xodimlari tomonidan amalga oshiriladi.

11. Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi boshlig'ining buyrug'iga ko'ra mehnat organlari va muassasalarida ularning faoliyati bo'yicha rejadan tashqari komplaens-tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin.

12. Komplaens-tekshiruvlar doirasida xodimlar tomonidan Bosh boshqarma tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha siyosati va tartib-taomillarga rioya qilinishini nazorat qilish, sodir etish ehtimoli yuqori bo'lgan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni aniqlash, korrupsiyaviy xavf-xatarlarni har yili baholanishi va avvalgi monitoring doirasida ishlab chiqilgan chora-tadbirlar ijrosini nazorat qilish orqali amalga oshiriladi.

13. Komplaens-tekshiruvlarni yilda bir marotaba rejalashtirish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

har yili 25-yanvargacha Komplaens nazorat bosh mutaxassisi mehnat organlari va muassasalarida komplaens-tekshiruvlarni o'tkazish rejasini ishlab chiqadi;

reja bir kalendar yilga tuziladi va birmchi navbatda, mehnat organlari va muassasalarining korrupsiyaviy xavf-xatari yuqoriroq bo'lgan funksiyalarini o'z ichiga oladi. Komplaens-tekshiruvlarni o'tkazish rejasida:

a) tekshiruv sohasi (yo'nalishi) - muayyan mehnat organi va muassasalarining tahlil qilinadigan ichki jarayonlari va (yoki) funksiyalari/yo'nalishlari;

b) tekshiruv predmeti - ijrosi tekshirilishi lozim bo'lgan mehnat organi va muassasalarining ichki hujjatlari;

v) tekshiruv davri;

g) tekshiruv turi (to'liq yoki tanlov asosida);

d) tekshiruv usuli (masalan, to'g'ridan-to'g'ri funksiyani bajarishga mas'ul bo'lgan xodim bilan intervyu, hujjatlarni, korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish bo'yicha chora-tadbirlar ijrosini tekshirish va h.k.) ko'rsatiladi.

Reja 1-fevralgacha Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi boshlig'i tomonidan ko'rib chiqilishi va tasdiqlanishi lozim.

14. Komplaens-tekshiruvlar Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi boshlig'ining tekshiruvlarni o'tkazish tartibi to'g'risidagi buyrug'i asosida o'tkaziladi.

15. Komplaens-tekshiruvlar alohida holatlarni hisobga olgan holda quyidagi tartibda o'tkaziladi:

a) komplaens-tekshiruv mehnat organi va muassasalarining jarayonlari/hujjatlarini tahlil qilish, shuningdek, muayyan chora-tadbirlar/funksiyalarni bajarilganligini tasdiqlash uchun zarur ma'lumot/hujjatlari so'rashdan boshlanadi (masalan, xarid bo'yicha hujjatlarni, arz qiluvchi bilan elektron yozishmalarni, kirish va chiqish hujjatlarini, buxgalteriya birlamchi hujjatlarni, xodimlarga oid ma'lumotlar, hisobga olish tizimidan yuklanmalar, fotomateriallar, tasdiqlovchi hujjatlar);

b) so'rov yuborilayotgan mehnat organi va muassasalari tarkibiy bo'linmalari rahbarlari so'ralayotgan barcha hujjatlarni o'z vaqtida va to'liq taqdim etilishiga javobgar hisoblanadi;

v) so'ralayotgan hujjatlar olinganidan keyin Komplaens nazorat bosh mutaxassisi jarayon va funksiyalarni ularning bajarilishi ichki hujjatlarga, jumladan, korrupsiyaga qarshi tamoyillar, talablar va tartib-taomillarga muvofiqligini tahlil qiladi. Shuningdek, Komplaens nazorat bosh mutaxassisi mehnat organlari va muassasalari xodimlari harakatlarining qonuniyligini va ularga mehnat organlari va muassasalarining korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablar jihatidan yo'l qo'yilishini tekshiradi;

g) Komplaens nazorat bosh mutaxassisining komplaens-tekshiruvni o'tkazayotgan xodimlari komplaens-tekshiruvni lozim darajada hujjatlar bilan rasmiylashtirilishini va kuzatilishini, jumladan, quyidagilardan iborat bo'lgan ish hujjatlarini rasmiylashtirish yo'li bilan ta'minlaydi:

tekshiruv va tekshirilgan tartib-taomillar doirasida bajarilgan harakatlar haqidagi ma'lumot;

aniqlangan qoidabuzarliklar/kuzatuvlar haqidagi ma'lumot;

komplaens-tekshiruvning xulosalari/natijalarini tasdiqlovchi fayllar/hujjatlar (so'ralgan hujjatlarning nusxalari/skaner qilingan

versiyalari);

16. Komplaens-tekshiruv Komplaens nazorat bosh mutaxassisining topshirig'i va Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi boshlig'ining buyrug'i bilan uchinchi shaxslar tomonidan komplaens-tekshiruvni o'tkazish tajribasiga ega bo'lgan xalqaro yoki mahalliy tashkilotlar bilan shartnoma tuzish orqali o'tkazilishi mumkin,

17. Komplaens-tekshiruv natijalariga ko'ra, quyidagi asosiy qismlardan iborat bo'lgan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining amal qilinishi haqida ma'lumotnoma - hisobot tuziladi:

kirish qismi: o'tkazilgan komplaens-tekshiruv haqida ma'lumot (jarayonlar/funksiyalar, tekshirilayotgan davr, ishtirokchilar, muddatlar, nazorat tartib- taomillari, o'rganilgan hujjatlar va h.k.) ko'rsatiladi;

bayon qismi: tekshiruv davomida aniqlangan holatlar, tekshiruv tadbirlarini o'tkazish natijalari va aniqlangan qoidabuzarliklar haqidagi ma'lumot aks ettiriladi;

qaror qismi: mehnat organlaridagi korrupsiyaga qarshi mavjud nazoratlar/tartib- taomillarning samaradorligi haqidagi xulosalar va (zaruratga ko'ra) ichki jarayonlarni amalga oshirishda korrupsiyaga qarshi choralarni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar shakllantiriladi.

IV. Yakunlovchi qoidalar

18. Monitoring va nazorat bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasiga ko'ra Komplaens nazorat bosh mutaxassisi Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi boshlig'iga hisobot beradi.

19. Komplaens nazorat bosh mutaxassisi tomonidan monitoring va nazorat bo'yicha chora-tadbirlar natijasiga ko'ra ishlab chiqilgan tavsiyalar keyingi yilga mo'ljallangan Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasining korrupsiyaga qarshi kurashish dasturiga kiritiladi.

Toshkent shahar Kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi

Toshkent shahar Kambagʻallikni
qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi
tizimida korrupsiyaga qarshi tamoyillar
va talablarga rioya qilinishini monitoring va
nazorat qilish qoidalariga ilova

**Mehnat organlari va muassasalari xodimlarining korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablardan xabardorligini tekshirish
TIZIMI**

	Tekshiruv yoʻnalishi	Tekshiruv tadbirlari
1.	Mehnat organlari va muassasalari xodimlariga odob- axloq qoidalariga, korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilish masalalari boʻyicha treninglar (kunduzgi yoki sirtqi) oʻtkazilishining monitoringi.	Treninglar muntazamligi, ularning mazmuni va qatnashuvchi shaxslar qismi boʻyicha ichki talablarga rioya qilinishini nazorat qilish.
2.	Korrupsiyaga qarshi kurashish prinsiplari va tartib-taomillar talablarini bilishini tekshirish.	Mehnat organlari xodimlari tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish treninglari doirasida oʻtkaziladigan test yoki boshqa nazorat tadbirlaridan oʻtishlari natijalarning tahlili; Xodimlarni korrupsiyaga qarshi siyosat bilan imzo qoʻydirilgan holda majburiy tarzda tanishtirilganligini tekshirish; Xodimlarni korrupsiyaga qarshi siyosat va tartib-taomillarning bilishini tanlov asosida tekshirish: 1) tekshiruvda qatnashish uchun mehnat organlari va muassasalari xodimlarini tanlov asosida aniqlash 2) ichki hujjatlarda koʻrsatilgan korrupsiyaga qarshi talablar va normalar boʻyicha (muayyan vaziyatda vazifa - keyslarni hal qilish bilan) savollar roʻyxatini tuzish (savollarning eng kam soni 10 ta, ular test formatida, ochiq savollar shaklida yoki boshqacha usulda tuzilishi mumkin); 3) javoblar/qarorlarni taqdim qilishlari uchun tanlab olingan xodimlarga nazorat savollarini yuborish; 4) natijalarni tahlil qilish va xodimlar bilan korrupsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarni tushunishda qiyinchiliklarni muhokama qilish. (soʻrovda qatnashadigan xodimlarning eng kam soni - mehnat organlarida turli tarkibiy boʻlinmalardan turli lavozimlarni egallab turgan kishilar soni 10 nafar);